



Jaarrapport 2007 De Rijn gepubliceerd

Begin november heeft RIWA Rijn haar jaarrapport 2007 over de kwaliteit van de Rijn uitgebracht. Positief is de constatering dat ten opzichte van voorgaande jaren een significante daling is waargenomen in de gehalten van een aantal zouten en metalen, bijvoorbeeld chloride en sulfaat, magnesium en chroom, koper en antimoon. Omdat echter parallel hieraan een stijging van de waterafvoer is geconstateerd, dient dit met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden: mogelijk is slechts sprake van een verdunningseffect. Dit moet de komende jaren duidelijk worden. Redelijk optimistisch zijn ook de ontwikkelingen rondom de aanpak van plotselinge verontreinigingen met benzineadditieven (MTBE, ETBE). Verheugend is ook de ontwikkeling met betrekking tot het industriële oplosmiddel Diglyme. In het jaarrapport 2006 werd geconstateerd dat in de aanvankelijk forse gehalten (tot zelfs rond de 10 µg/L) vanaf die zomer een duidelijke daling optrad. De formele melding van de Duitse deelstaat Hessen aan de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR) bevestigt dit: de toegezegde aanpassingen in de zuivering bij de belangrijkste lozer, ter hoogte van Wiesbaden, zijn daad-

werkelijk gerealiseerd en hebben een forse emissiereductie bewerkstelligd. De in 2007 aangetroffen gehalten liggen echter nog steeds boven de door IAWR gehanteerde drempel van 1 µg/L.

Tamelijk teleurstellend zijn de uitkomsten van de Rijnministerconferentie, die op 17 oktober 2007 in Bonn werd gehouden. Die stelde vast dat bij de afleiding van normen alleen rekening gehouden te worden met de Europese Drinkwaterrichtlijn, dan wel met eco(toxico)logische eigenschappen van de genoemde stoffen. Omdat het merendeel van de betreffende probleemstoffen echter noch in die Drinkwaterrichtlijn wordt genoemd, noch enigerlei eco(toxico)logische relevantie heeft, is dit in onze optiek een zinloze opdracht. De nadere uitwerking binnen de ICBR leidde tegen het einde van het verslagjaar dan ook tot een soort patstelling: de waterleidingbedrijven langs de Rijn gaan uit van het voorzorgsprincipe en kunnen niet accepteren dat stoffen waarvoor geen wettelijke normen bestaan, in de grondstof zouden mogen voorkomen in dermate hoge gehalten dat ze door "eenvoudige zuivering" niet voldoende worden tegengehouden en dus in drinkwater kunnen doordringen.

Tegen het einde van het verslagjaar 2007 werd bij Lobith een plotselinge verhoging van het bestrijdingsmiddel isoproturon gesignaleerd. Na een eerste verhoging, eind november, werd nog een tweede piek waargenomen in december. Gelukkig waren de gehalten niet dermate hoog dat de inname bij het stroomafwaarts gelegen Nieuwegein gestaakt zou moeten worden. Niettemin achtte RIWA-Rijn het noodzakelijk om het ministerie van Verkeer en Waterstaat in kennis te stellen en, via de IAWR, ook de ICBR. Binnen luttele weken reeds, bij het afsluiten van het verslagjaar, was de ICBR druk doende om de herkomst van deze recente verontreiniging te traceren.

[Klik hier om deze publicatie te bekijken.](#)

Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water teleurstellend

Op 22 oktober heeft Minister Cramer van VROM de concepttekst voor het Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water (BKMW) naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd. Het BKMW bevat de normen die gaan gelden voor waterkwaliteit in Nederland onder de Kaderrichtlijn Water. RIWA-Rijn heeft op 26

november haar inspraakreactie naar VROM gestuurd. Hierin pleiten we voor het hanteren van het voorzorgprincipe voor antropogene stoffen die aansluit bij het TTC-concept dat voor drinkwater wordt gebruikt (TTC = *Threshold of Toxicological Concern*).

Daarnaast ageren wij tegen de definitie van verslechtering op een waterwinlocatie als verhoging van het niveau van zuivering voor de bereiding van drinkwater. Omdat de meeste oppervlaktewaterverwerkende bedrijven het hoogste niveau van zuivering hebben bereikt zou substantiële verslechtering van de kwaliteit geaccepteerd worden, zonder dat dit tot maatregelen in de waterplannen leidt. Bovendien zou er per definitie nooit sprake kunnen zijn van verslechtering voor stoffen die nu niet in de BKMW worden genoemd. Dit is voor ons onacceptabel omdat knelpunten rond de drinkwaterfunctie van het oppervlaktewater nu juist vaak door dergelijke stoffen worden veroorzaakt (zie ook het artikel hiernaast). Bovendien is het waterkwaliteitsbeleid tot nu toe dusdanig effectief gebleken dat vandaag de dag de strengste kwaliteitseisen van het oppervlaktewater dat is bestemd voor productie van drinkwater in belangrijke mate reeds worden gehaald. Dit geldt bijvoorbeeld voor geleidendheid, chloride, sulfaat, natrium, cyanide, en een reeks van zware metalen zoals koper, cadmium, lood, kwik, zink. Oppervlaktewater dat voldoet aan deze strenge kwaliteitseisen werd destijds gezien als het niveau waarbij relatief eenvoudige zuivering mogelijk moet zijn. Dat de waterleidingbedrijven nog altijd moeten uitgaan van het hoogste niveau van zuivering, ligt enerzijds aan nog steeds bestaande kwaliteitsproblemen bij bepaalde hardnekkige stoffen, zoals PAKs en enkele gewasbeschermingsmiddelen. Anderzijds ligt dit in belangrijke mate aan voortschrijdend inzicht, zoals het opduiken van bijvoorbeeld hormoonverstoorders, benzineadditieven en restanten van geneesmiddelen.

Ook pleiten we voor betere overeenstemming van de normen met die in het Waterleidingbesluit. Zo dient de chloridenorm wat ons betreft gelijk te worden getrokken met die in het Waterleidingbesluit (150 mg/l). Verder pleiten wij voor het opnemen van normen ter bescherming van oeverfiltraat, dat in het huidige BKMW noch als oppervlaktewater noch als grondwater wordt gekenmerkt.

[Klik hier om deze publicatie te bekijken.](#)

Stagiair Milieukunde analyseert alarmmeldingen

Zoals u heeft kunnen lezen in de eerste nieuwsbrief is Ruud Slenters, student Milieukunde aan de Hogeschool HAS Den Bosch, op 1 september jongstleden begonnen aan zijn stage bij RIWA-Rijn. Hij heeft de meldingen geanalyseerd die in het kader van het waarschuwingssysteem langs de Rijn bij Lobith en Bimmen worden afgegeven. Hieruit blijkt dat er tussen 2000 en 2005 een flinke stijging plaatsvond van het aantal meldingen. De perioden dat bepaalde verbindingen in de Rijn aanwezig waren lijken in die periode aanzienlijk langer dan eerder. Na 2005 treedt er weer een daling op van het aantal meldingen. Wat hiervan de oorzaak is, is nog onduidelijk en wordt nog verder onderzocht. Uit de veelheid van meldingen en alarmen valt een zevental stoffen op dat met regelmaat voorkomt: dit zijn MTBE, ETBE, diglyme, 2,2,6,6-tetramethylpiperidine (TPIP), surfydol, benzeen en isoproturon. Het betreft de laatste jaren niet alleen stoffen die relatief kortdurend boven de alarmdrempel komen, maar ook stoffen die vaker langdurig voorkomen zonder de alarmdrempel te overschrijden. De eindrapportage zal onder de aandacht van het internationale Rijnoverleg worden gebracht.

Database aangepast aan samenwerking met RIWA-Maas

De afgelopen tijd is de database, waarin RIWA-Rijn haar waterkwaliteitsgegevens opslaat, aangepast. Deze aanpassing was nodig zodat ook RIWA-Maas van de databasefaciliteiten gebruik kan maken. In dit project werken databaseprogrammeur Aart Smits en de databasebeheerders Karina Pikaar (RIWA-Maas) en Gerrit van de Haar (RIWA-Rijn) nauw met elkaar samen. Momenteel worden de meetgegevens omgezet, zodat de rapportage over 2008 met de nieuwe database gemaakt kan worden.

Agenda

27-11 ICBR werkgroep Microverontreinigingen
03-12 . ICBR werkgroep Waterkwaliteit en emissies
08-12 .. IAWR Wetenschappelijke Coördinatiegroep
15-12 IAWR KRW-werkgroep



Prettige feestdagen!

